

пуковник ванр. проф. др Срђан Благојевић,
Војна академија, Универзитет одбране

редовни професор др. Мирослав Младеновић,
Факултет безбедности Универзитета у Београду

пуковник доц. др Вељко Благојевић,
Војна академија, Универзитет одбране

Извештај о оцени докторске дисертације

пп Тихомира Радановића,

д о с т а в љ а.-

НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ

ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ

Одлуком Војне академије број 56-88 од 02. марта 2023. године формирана је комисија за оцену и одбрану докторске дисертације потпуковника Радановић Тихомира под насловом "Развој одбрамбене дипломатије Републике Србије у складу са променама геополитичког окружења".

Након прегледа и свеобухватне анализе докторске дисертације, а на основу члана 14. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације („Службени војни лист“, број 14/22) подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1.1. Биографија кандидата

Потпуковник Радановић Тихомир рођен 25.08.1972. године у Босанском Петровцу, СР БиХ, од оца Здравка и мајке Радојке. Основну школу завршио је у месту рођења. Након завршетка средње машинско-техничке школе – машински техничар, конструктор-сртач 1991. године са одличним успехом, уписује Војну академију Копнене Војске – финансијски смер, коју је са врло добрим успехом (8,44) завршио 1995. године.

Обављао је различите дужности, референт у команди пешадијске дивизије, начелник финансијске службе у команди бригаде, регерент у Одсеку за опште послове Персоналне управе ВЈ, референта и руководиоца групе у Главном одељењу за подршку ВОА. Сада је на дужности начелника Одељења за финансије ГОП ВОА. Оцењиван је врло добрим и одличним службеним оценама у току службе, а за заслуге у раду више пута је одликован, награђиван и похваљиван.

Академске студије II степена: последипломске студије, облика специјализација, успешно је завршио на Економском факултету Универзитета у Београду 2008. године са просечном оценом 9,50, одличан.

Успешно је похађао курсеве:

Курс страног језика - Енглески језик, ниво средњи (2010); Курс страног језика – Мађарски језик, основни ниво (2011) и поседује сертификате према STANAG-6001, 2.2.2.2 (2013) и ECDL;

Кандидат је 2014. године уписао докторске академске студије на студијском програму Менаџмент у одбрани у Војној академији Универзитета одбране у Београду.

1.2. Објављени радови

До сада је објавио следеће ауторске и коауторске научне и стручне радове:

Рад у водећем часопису националног значаја M51

1. **Радановић, Т.**, Славковић, Р., Мачак, З.: Концепт финансијског обезбеђења операција Војске Србије, Војно дело бр. 3/2018
2. **Радановић, Т.**: Пројектовање мреже изасланстава одбране Републике Србије у иностранству, Национални интерес, број 3/2022
3. Благојевић, В., **Радановић, Т.**: Стратешко одвраћање: кључне надлежности државних органа Републике Србије, Војно дело, број 4/2022

2. ПРИКАЗ САДРЖАЈА ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација кандидата потпуковника Радановић Тихомира под насловом "Развој одбрамбене дипломатије Републике Србије у складу са променама геополитичког окружења" има укупно 275 страница (без прилога), од чега је 13 страница попис

литературе са 182 наслова. Поред тога аутор је навео и 34 Интернет странице као извор литературе.

Структуру дисертација, поред увода, закључка и коришћене литературе, обухвата следећа делове:

1. Концептуализација одбрамбене дипломатије
2. Геополитичко окружење и ефикасност одбрамбене дипломатије Републике Србије
3. Промене геополитичког окружења и остваривање виталних одбрамбених интереса Републике Србије
4. Моделовање организационе структуре мреже изасланства Републике Србије у складу са проценом будућег геополитичког окружења

У уводном делу рада кандидат је дефинисао методолошки оквир истраживања, где је на основу разрађене суштине проблема истраживања, хипотетичких ставова и основног питања, предмет истраживања дефинисао као: *„Развој одбрамбене дипломатије као одговор на очекиване изазове измењеног геополитичког окружења у средњорочном периоду“*. С обзиром на претходно сазнање и својства предмета истраживања, кандидат је дефинисао кључне појмове: геополитички субјекат, геополитички интереси, геополитичко и геостратегијско окружење, одбрамбени интереси, одбрамбена дипломатија, изасланство одбране, мрежа изасланстава одбране, предвиђање промена геополитичког окружења, пројектовање мреже изасланстава одбране. Имајући у виду да је предмет истраживања приказ комплексног утицаја, веза и односа глобалног и регионалног геополитичког окружења Републике Србије и њених виталних одбрамбених интереса, ради усаглашавања функција одбрамбене дипломатије са нашим потенцијалима моћи и променама у међународном окружењу, као научни циљ су дефинисани научна дескрипција, објашњење и научно предвиђање.

Кандидат је као најважније задатке истраживачког рада утврдио следеће:

- што објективнија систематизација и анализа глобалних и регионалних геополитичких процеса и њихов утицај на остваривање одбрамбених интереса Републике Србије;
- идентификовање односа стања и кретања на глобалном и регионалном геополитичком плану и функција одбрамбене дипломатије Републике Србије, при чему се пошло од

садашње мреже изасланстава одбране и развоја адекватне мреже у условима измењене будућности;

- анализа узрочно-последичне повезаности измењених геополитичких околности и њене сценаристичке предвидљивости са пројектовањем мреже изасланстава одбране на средњорочном нивоу.

На основу дефинисаних циљева и задатака истраживања кандидат је поставио следећу основну хипотезу: „Промене геополитичког окружења у средњорочном периоду условиће промену приоритета политике одбране и одбрамбене дипломатије Републике Србије. ”

Основну хипотезу кандидат је коректно методолошки и садржајно операционализовао кроз три посебне хипотезе:

Прва посебна хипотеза гласи: „Интереси геополитичких субјеката утичу на остваривање виталних одбрамбених интереса Републике Србије који су у фокусу њене политике одбране, односно њене одбрамбене дипломатије.“

Друга посебна хипотеза гласи: „Наставак тренда прерасподеле моћи између глобалних (и регионалних) геополитичких субјеката у средњорочном периоду условиће промену њихове спољне политике према Републици Србији.“.

Трећа посебна хипотеза гласи: „Промена спољне политике геополитичких субјеката у средњорочном периоду условиће промену приоритета политике одбране Републике Србије, између осталог, и у домену одбрамбене дипломатије, кроз реорганизацију постојеће Мреже ИзО у иностранству.“

У складу са комплексношћу предмета истраживања и постављеним циљевима кандидат је дефинисао примену свих основних метода са тежиштем на методи каузалне анализе; хипотетичко-дедуктивне методе, статистичке методе и методе моделовања од опште научних метода; метода за прикупљање података - метода анализе садржаја докумената.

Први део овог рада под називом „Концептуализација одбрамбене дипломатије“, фокусиран је на дескрипцију настанка и развоја концепта и функција одбрамбене дипломатије Републике Србије. Кандидат је исправно закључио да је функција одбрамбене дипломатије од кључног значаја за реализацију виталних одбрамбених интереса Републике Србије. Могућности одбрамбене дипломатије ограничене су нормама

права из области међународних односа и организационим могућностима Републике Србије, са друге стране.

Други део „Геополитичко окружење и ефикасност одбрамбене дипломатије Републике Србије“ посвећен је успостављању теоријског оквира међузависности између геополитике, геополитичког окружења Републике Србије и њених виталних одбрамбених интереса, политике војне неутралности и актуелних организацијско функционалних решења одбрамбене дипломатије Републике Србије, кроз актуелну мрежу изасланстава одбране.

У трећем делу „Промене геополитичког окружења и остваривање виталних одбрамбених интереса Републике Србије“ кандидат је презентовао резултате процене трендове прерасподеле моћи на глобалном нивоу, у оквиру чега је анализирао САД, Руску Федерацију, Кину, Индију и Европу. Надаље развио је два сценарија развоја геополитичког окружења у Југоисточној Европи и посебно утицај држава чланица тзв. Велике четворке на одбрамбене интересе Републике Србије, као и јачање утицаја сила изазивача.

У четвртном делу „Моделовање организационе структуре мреже изасланства Републике Србије у складу са проценом будућег геополитичког окружења“ кандидат структурално анализира могућности реорганизације мреже изасланстава одбране Републике Србије у складу са променом приоритета политике одбране у средњорочном периоду, са тежиштем на: променама ИзО Републике Србије у САД, држава тзв. Велике четворке и другим државама ЕУ, као и у силама изазивачима и другим државама у значајним регионима. Надаље, аутор анализира основне претпоставке и ефекте за реализације модела реорганизације мреже ИзО на виталне одбрамбене интересе Републике Србије.

На крају, у закључку су презентована кључна сазнања до којих се истраживањем у оквиру докторске дисертације дошло о детерминисаности мреже изасланстава одбране Републике Србије кључним трендовима и процесима на глобалном и регионалном плану, као и објективним проценама наше моћи, организационих, кадровских и материјалних потенцијала Републике Србије у области одбрамбене дипломатије. Примењујући научне методе које су наведене у методолошком делу овог рада, кандидат је закључио да је потврђена генерална хипотеза овог истраживања, односно да је кључан фактор за димензионисање мреже изасланстава одбране процена глобалних и регионалних

геополитичких трендова и објективних потреба и могућности Републике Србије у средњорочном периоду.

3. ОЦЕНА ДИСЕРТАЦИЈЕ

Комисија констатује да докторска дисертација кандидата пп Тихомира Радановића представља студију које има задовољавајуће теоријско и методолошко утемељење и да као таква представља теоријски допринос у изучавању проблема развоја мреже изасланства одбране Републике Србије, посебно са становишта радикалне промене геополитичког окружења чији смо сведоци у последњих неколико година.

Ослањајући се на критичко преиспитивање теоријских извора и примену мултидисциплинарног приступа у изучаваној проблематици, кандидат својом дисертацијом отвара могућност за унапређење теоријског разумевања одбрамбене дипломатије Републике Србије као чиниоца система националне безбедности у условима глобалних геополитичких процеса и проблема у обављању безбедносне и одбрамбене функције Републике Србије.

Дисертација презентује анализу достигнутог нивоа развоја одбрамбене дипломатије Републике Србије и њене даље изградње у условима промењиве глобалне геополитичке реалности, имајући у виду стратегијске приоритете Републике Србије, који подразумевају очување Покрајине Косова и Метохије у саставу Србије у складу са њеним уставом, али и наставак процеса прикључења Европској унији, очување политике војне неутралности, као и јачање спољнополитичке позиције Србије, њеног економског и културног развоја. У том смислу докторска дисертација може да представља основу за будућа истраживања наведене проблематике.

Комисија сматра да дисертација добијеним резултатима може допринети унапређењу сагледавања улоге одбрамбене дипломатије у свеукупном спољнополитичком наступу Републике Србије, као значајног чиниоца система националне безбедности, а ради обезбеђења националних и одбрамбених интереса Републике Србије на потребном нивоу, као и умањењу штетних последица узрокованих негативним аспектом геополитичког окружења на систем националне безбедности. Проблеми који се у дисертацији разматрају као и закључци до којих се дошло имају значај за државе на простору Балкана које располажу сличним капацитетима моћи, између осталог, и потенцијала у области одбране и безбедности. У том смислу резултати истраживања до којих је кандидат дошао на основу теоријског уопштавања и анализе прикупљених података и установљених

чињеница, представљају допринос научној анализи, али и практичној делатности везаној за дефинисање развоја мреже одбрамбене дипломатије Републике Србије, али и њених дипломатско-конзуларних представништава у целини, као и основа за постојање и предвиђање функционисања одбрамбене дипломатије у дужем периоду.

Комисија оцењује да је докторска дисертација резултат научно-истраживачког рада кандидата. Утврђени предмет истраживања, постављени циљеви, истраживачке хипотезе и закључци до којих се у истраживању дошло потврђују да докторска дисертација Тихомира Радановића задовољава потребне елементе које такав рад треба да поседује. Обим, садржина, редослед и начин третирања проблема такође испуњавају неопходне критеријуме научног рада. Приликом израде дисертације коришћене су одговарајуће научне методе, а дисертација је структурирана на начин који обезбеђује логичку повезаност. Коришћена литература, примерена је предмету истраживања и омогућава извођење теоријски утемељених закључака. Докторска дисертација је у највећој мери писана јасним, прегледним и научним стилем, а коришћење терминологије је коректно и конзистентно.

Комисија је става да релевантност и комплексност предмета истраживања, као и неспоран друштвени значај истраживане проблематике чине вредним резултате до којих се у дисертацији дошло. У том смислу, научни допринос дисертације се посебно огледа у следећем:

- Извршено је идентификовање специфичности политике војне неутралности који Република Србија конзистентно примењује и њен утицај на функције одбрамбене дипломатије, као и свеукупна ограничења која из ње проистичу према систему безбедности и одбране, у складу са декларисаним виталним, одбрамбеним интересима.
- Утврђена је узрочно-последична повезаност између функција одбрамбене дипломатије Републике Србије и њених виталних националних интереса, међу којима се посебна пажња усмерила на анализу њених функција у погледу очувања Косова и Метохије у саставу Републике Србије.
- Извршена је структурна и функционална дескрипција глобалних геополитичких процеса који су у по својој природи тешко предвидиви и мора им се прићи са великим степеном уздржаности, јер се у односу на њихове исходе једино могу

научно засновано пројектовати мрежа изасланства одбране Републици Србији на функционалан и ефикасан начин.

- Извршено је анализа функционалности постојеће мреже изасланства одбране Републике Србије и идентификовани трендови промена у геополитичком окружењу на глобалном и регионалном нивоу, као и процена утицаја трендова на геополитичку позицију Србије, што представља адекватна основа за прилагођавање приоритета политике одбране, а с тим у вези и мреже изасланства одбране.
- На основу израђених сценарија промене геополитичких трендова у средњорочном периоду, утврђен је највероватнији тренд развоја ситуације који је потврђен и у емпиријском истраживању на нивоу експерата у области геополитике и међународних односа. Након тога је утврђен и концептуални модел организационих промена у мрежи изасланства одбране, који је верификован емпиријским истраживањем у коме су учествовали познаваоци области одбрамбене дипломатије из редова искусних практичара.
- Несумњиво је потврђена узрочно-последична веза између геополитичких промена на глобалном и регионалном плану са потребом редефинисања приоритета политике одбране и последично реорганизације постојеће мреже изасланства одбране која ће бити у позицији да пружи ефикасну подршку реализацији приоритетних националних интереса Републике Србије у средњорочним условима.

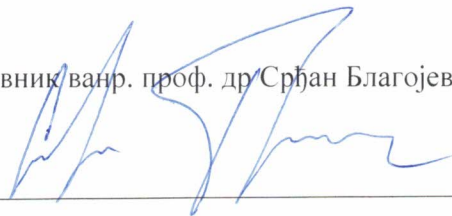
4. ЗАКЉУЧАК

Комисија закључује да докторска дисертација кандидата потпуковника сц Тихомир Радановића „Развој одбрамбене дипломатије Републике Србије у складу са променама геополитичког окружења“ представља самосталан научни рад у оквиру кога су испуњени циљеви истраживања, а остварени научни допринос задовољавајући, те предлаже Наставно-научном већу Војне академије да усвоји овај Извештај и одобри усмену јавну одбрану.

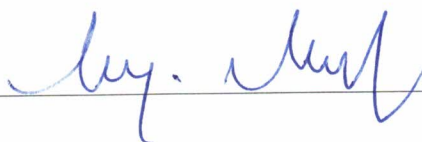
У Београду, ____ марта 2023. године

КОМИСИЈА

пуковник ванр. проф. др Срђан Благојевић, председник

редовни професор др. Мирослав Младеновић

пуковник доц. др Вељко Благојевић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
ШКОЛА НАЦИОНАЛНЕ ОДБРАНЕ
„ВОЈВОДА РАДОМИР ПУТНИК“

Бр. 16-57

28 MAR 2023

БЕОГРАД

2023. ГОД.